

Effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for budget i balance (BUU)

23/1570 Åben Sag

Sagsgang

BUU, høring, BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

På baggrund af budgetaftalen for 2024-2027 skal der forud for det nye budgetår forelægges en sag for fagudvalgene, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag samt øvrige økonomiske prioriteringer for at skabe balance i 2024 og overslagsår. Det er således de samlede økonomiske prioriteringer for 2024 for udvalget, der lægges frem til politisk behandling, for at skabe en langsigtet balance.

Effektiviseringsbidrag

Uddrag af budgetaftalen 2024-2027:

”Med aftalen for budget 2023-2026 blev arbejdet med tilpasning aftalt – blandt andet med vedtagelse af en effektiviseringsprocent på 0,8 % og indførelse af Novembergrebet.

Forligspartierne er således enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget sænkes dog i 2024 til 0,5 % og fastholdes på 0,8 % årligt i overslagsårene. Forligspartierne er bevidste om, at effektiviseringsbidraget også vil medføre, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. I november – forud for det nye budgetår – fremlægges en sag på fagudvalgsmøderne og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttes politisk. Den resterende del af effektiviseringsbidraget udmøntes administrativt.”

Det er anden gang, at der fremlægges en sag for fagudvalgene i november med forslag til ændringer, som ligger indenfor den politiske kompetence.

Effektiviseringstiltag, der ligger indenfor den administrative kompetence gennemføres på de enkelte aftaleenheder uden politisk stillingtagen. Tidligere har flere af tiltagene bl.a. omhandlet større udnyttelse af og investering i nye IT-systemer samt generel højere grad af digitalisering i forhold til administrative opgaver, hertil kommer på mange aftaleområder blandt andet også styrkelse af

samarbejde samt optimeret anvendelse af kompetencer og personaleressourcer bl.a. med interne vikarkorps i stedet for eksterne vikarbureauer, udvidelse af tværkommunalt samarbejde og indgåelse af partnerskabsaftaler. Der har også været områder, hvor det har medført reduktioner i antallet af medarbejdere og omlægning af opgaver. Ligesom der arbejdes med forebyggende hjemmebesøg og mulighed for skærmbesøg.

Herunder beskrives de forslag til effektiviseringer, der kræver politisk stillingtagen:

1. Sekretariatsbistand for Ældrerådet og Handicaprådet (BUU/VPU/ØK)

Der ydes sekretariatsbistand i forbindelse med afholdelse af møder i Ældrerådet og Handicaprådet jf. Ældrerådets forretningsorden (§ 7) og Handicaprådets vedtægter (§ 9, stk. 3). Rådene afholder hver 11 møder om året.

Sekretariatsbistanden består i, at forvaltningen (i samarbejde med formandskabet) udarbejder dagsorden/referat, deltager i rådsmøder, deltager i dagsordensmøder med formandskabet samt udfører anden betjening, som er relevant for rådets arbejde.

Det nuværende Ældreråd og Handicapråd har været nedsat siden januar 2022. Da begge råd har fået nye formænd, har forvaltningen brugt de nødvendige ressourcer på at sikre en god start for de nye formænd og rådernes arbejde. Da rådene snart har været i gang i to år, foreslås det, at serviceniveauet præciseres, således at der afsættes op til 7 timer pr. måned til betjening af hvert af rådene.

Det vil betyde, at øvrige aktiviteter i rådene fremadrettet skal drives af og planlægges af rådernes egne medlemmer. Dog vil planlægning af interne besøg og rådernes årlig stop-op-dag fortsat planlægges i samarbejde med sekretariatet.

2. Revidering af Norddjurs Kommunes politikker sættes på standby (alle fagudvalg/ØK)

I budgetaftalen for Budget 2024 står der: "*Med udgangspunkt i et ønske om forenkling er der enighed om, at der med inspiration fra Viborg Kommune indledes et arbejde med at se på mulighederne for at erstatte den store mængde af politikker i Norddjurs Kommune med overliggende målsætninger fremfor specifikke politikker. Der udarbejdes i 1. halvår 2024 et oplæg til både administrativ og politisk forankring og behandling.*"

På den baggrund foreslår forvaltningen, at alle planlagte opdateringer af politikker sættes på standby, indtil der er truffet beslutning om, hvordan Norddjurs Kommune fremadrettet vil arbejde med dette.

Revidering af politikker er et tidskrævende arbejde, som involverer mange dele af forvaltningen og ofte også de decentrale enheder. Der kan være politikker, som skal opdateres pga. lovkrav. Disse politikker skal fortsat revideres som planlagt.

3. Oversigt over sagsantal mv. (BUU)

I forbindelse med implementering af ”ny start på Socialområdet” i 2020, har det været et politisk ønske at følge udviklingen over sagsantal, sagstygde og ventetider på sager i Trivsel og Læring (PPR), Familiehuset/FTI og visitationsafdeling Børne- og Familieenheden. Oversigterne sendes til politisk orientering hvert halve år, og har senest været sendt til orientering i Børne- og Ungdomsudvalget den 14. september 2023 og til statusmødet i økonomi den 3. oktober 2023. Oversigterne er blevet forenklet og indeholder i dag en oversigt over sagsantal og antal medarbejdere.

Som et led i arbejdet med at finde effektiviseringsforanstaltninger, er det et ønske fra enhederne, at den halvårslige orientering bortfalder. Det skyldes, at de ønskede data primært udtrækkes manuelt, og/eller kræver manuel bearbejdning. Desuden gør enhederne ikke selv brug af oversigterne i denne form, hvorfor de alene tjener et politisk formål. Bortfalder ønsket om en halvårlig orientering, vil det således frigive tid hos de berørte enheder og medarbejdere både decentralt og centralt.

4. Dialogmøder/kontaktudvalgsmøder skal afholdes i forbindelse med ordinære udvalgsmøder/ Kommunalbestyrelsesmøder (BUU/VPU/KB)

Børne- og Ungdomsudvalget og Voksen- og Plejeudvalget afholder årlige/halvårslige dialogmøder/kontaktudvalgsmøder med diverse råd, MED-udvalg mv. Til disse møder udarbejdes særskilt dagsorden/beslutningsprotokol.

For at nedbringe antallet af mødedage for forvaltningen og udvalgsmedlemmer, foreslår forvaltningen, at dialogmøder/kontaktudvalgsmøder afholdes forud for et udvalgsmøde. I det omfang det kan lade sig gøre.

Af samme årsag foreslår forvaltningen, at det årlige dialogmøde med Dialogforum for Socialt Udsatte og repræsentanter fra Kommunalbestyrelsen afholdes forud for et Kommunalbestyrelsesmøde.

5. Forenkling af visitation på specialundervisning

Der pågår et arbejde med at finde en model for en mere enke og smidig visitationsproces. BUU vil på et senere møde får fremlagt en sag til behandling af dette.

Øvrige politiske prioriteringer for at skabe budgetbalance i 2024

Børne- og Ungdomsudvalget har i 2023 oplevet udfordringer med at overholde udvalgets ramme, og har på den baggrund vedtaget at iværksætte initiativer til at nedbringe udgifterne. En del af de merudgifter, der er konstateret i 2023 fortsætter også ind i 2024 og der skal derfor iværksættes yderligere tiltag for at skabe balance. På Børne- og Ungdomsudvalgets område forventes der på nuværende tidspunkt et samlet merforbrug indenfor servicerammen på 6,0 mio. kr. i 2024.

Merforbruget er forbundet med stor usikkerhed, men det forventes, at Skole- og Dagtilbudsområdet er i balance, mens der på Børne- og Familieområdet forventes et merforbrug på ca. 6,0 mio. kr. Det forventede merforbrug på Børne- og Familieområdet vedrører primært stigende udgifter til anbringelser af børn og unge, hvor der forventes et merforbrug på ca. 4,0 mio. kr. vedrørende Børne- og Familierådgivningen (myndighed) samt et merforbrug på ca. 2,0 mio. kr. på Børne- og Ungecenter Norddjurs.

Det forventede merforbrug på ca. 4,0 mio. kr. på Børne- og Familierådgivningen (myndighed) er forbundet med stor usikkerhed, og derfor er der indregnet en buffer på 8,0 mio. kr. som indgår i merforbruget. Bufferen forventes omsat til nye anbringelser i løbet af 2024, og svarer til ca. 4 dyre anbringelser i forbindelse med udgifter til døgninstitutioner, sikret institutioner, institutioner i forbindelse med ungdomskriminalitet samt til opholdssteder. Da disse anbringelser er meget dyre, ses det nødvendigt at have en buffer på 8,0 mio. kr., da Børne- og Familierådgivningens (myndighed) budget ellers vil være meget sårbart. Desuden forventer Børne- og Ungecenteret et merforbrug på 2,0 mio. kr. Årsagen til merforbruget skyldes, at der gennem årene har været en tilgang af flere ressourcekrævende børn. Hertil kommer etableringen af Skovbo og Kløverbo, som også har krævet ekstra ressourcer ift. etablering af tilbuddene og ny styring af økonomien.

Det forudsættes, at budgetudfordringerne i 2024 også fortsætter ud i overslagsårene.

Det skal bemærkes, at udgifter på 3,3 mio. kr. til 3 modtagerklasser til flygtninge fra Ukraine ikke er indregnet i ovenstående forventning. Dette skyldes, at Regeringen jf. aftale om kommunernes økonomi for 2024 har tilkendegivet, at den er indstillet på at sikre, at kommunerne under ét får

dækket nettomerudgifterne, der vedrører fordrevne fra Ukraine. Midlerne udmøntes over bloktilskuddet. Modtagerklasserne forventes at ophøre i løbet af foråret 2024.

I denne sag indstilles det, at der gennemføres besparelser, ud over effektiviseringsbidraget, svarende til det forventede merforbrug på 6,0 mio. kr. på Børne- og Ungdomsudvalgets område.

Forvaltningen har udarbejdet nedenstående forslag til tiltag til at skabe budgetbalance i 2024 og overslagsårene:

Nr.	Forslag	Effekt helårlig	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027
BUU 1	Reduktion af skoletjenesten	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25
BUU 2	Midler fra Handleplan – tidlig indsats og inklusion - Skoler	-1,40	-1,40	-1,40	-1,40	-1,40
BUU 3	Forhøjelse af SFO-taksten fra 70 pct. til 75 pct.*	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
BUU 4	Tilbageholdenhed på indkøb på Skole- og Dagtilbudsområdet	-0,40	-0,40	0,00	0,00	0,00
BUU 5	Midler fra Handleplan- tidlig indsats og inklusion – Trivsel og Læring	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
BUU 6	Reduktion af budget til specialpædagogisk enhed	-0,50	-0,25	-0,50	-0,50	-0,50
BUU 7	Reduktion af budget til Læsecenter	-0,48	-0,24	-0,48	-0,48	-0,48
BUU 8	Reduktion af budget til Familieskolen	-0,23	-0,12	-0,23	-0,23	-0,23
BUU 9	Central besparelsepulje på Skole- og Dagtilbudsområdet	-0,75	-0,75	0,00	0,00	0,00
BUU 10	Decentral besparelsepulje på Skole- og Dagtilbudsområdet	-0,60	-0,60	0,00	0,00	0,00
	I alt Skole- og Dagtilbudsområdet		-5,11	-3,96	-3,96	-3,96

Nr.	Forslag	Effekt helårlig	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027
BUU 11	Besparelsespulje til Tandplejen	-0,12	-0,12	0,00	0,00	0,00
BUU 12	Besparelsespulje til Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen	-0,19	-0,19	0,00	0,00	0,00
BUU 13	Tilbageholdenhed på indkøb på Børne- og Familieområdet	-0,25	-0,25	0,00	0,00	0,00
BUU 14	Ung Norddjurs – Kursus, efteruddannelse, materialeudgifter og vedligehold	-0,21	-0,21	0,00	0,00	0,00
BUU 15	Ung Norddjurs – Kontingentsupporte til særligt udsatte	-0,05	-0,03	-0,05	-0,05	-0,05
BUU 16	Ung Norddjurs – Sorggrupper	-0,25	-0,10	-0,25	-0,25	-0,25
BUU 17	Arresten	-0,14	-0,07	-0,14	-0,14	-0,14
BUU 18	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen - Familiebehandling	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25
BUU 19	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen – Skilsmissegrupper	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
BUU 20	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen – SES samarbejde efter skilsmisse	-0,12	-0,06	-0,12	-0,12	-0,12
BUU 21	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen - Efterfødselssamtaler	-0,13	-0,06	-0,13	-0,13	-0,13
BUU 22	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen - COOL Kids	-0,08	-0,04	-0,08	-0,08	-0,08
BUU 23	Familiehuset, FTI og Sundhedsplejen – Børnegruppe for søskende med handicap	-0,04	-0,02	-0,04	-0,04	-0,04

Nr.	Forslag	Effekt helårlig	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027
BUU 24	Lukning af tilbuddet om af Åben anonym terapeut- og psykologrådgivning mellem 18 og 25 år	-0,20	-0,10	-0,20	-0,20	-0,20
	I alt Børne- og Familieområdet		-1,55	-1,31	-1,31	-1,31
	Besparelser i alt		-6,66	-5,27	-5,27	-5,27

Anm.: *Procenten udgør andelen af forældrebetalingen inkl. søskenderabat og økonomisk friplads.

Vedlagt som bilag er en beskrivelse af de enkelte besparelsesforslag.

Det bemærkes at ovenstående besparelsesforslag har været forelagt Børne- og Ungdomsudvalget i forbindelse med budgetopfølgningen pr. maj 2023, der blev behandlet på udvalgsmødet den 17. august 2023. I den forbindelse blev forslagene sendt i høring.

Sagen vedrørende Novembergrebet for budget 2024 skal sendes til høring i Handicaprådet, forældrebestyrelser, lokale medudvalg, Ungdomsrådet, Norddjurs Fælles Elevråd. Høringsfristen fastsættes til den 6. november 2023.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til den indgåede budgetaftale for 2024-2027 samt den vedtagne økonomiske politik for Norddjurs Kommune, hvor det fremgår, at der indarbejdes en fast årlig reduktion af budgetrammen for serviceudgifterne gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer.

Økonomiske konsekvenser

Det er aftalt i budgetaftalen for 2024-2027, at effektiviseringsbidraget i 2024 udgør 0,5 pct., hvilket på Børne- og Ungdomsudvalgets område svarer til ca. 3,6 mio. kr. Fra 2025 stiger effektiviseringsbidraget til 0,8 pct. som svarer til ca. 5,6 mio. kr. årligt på Børne- og Ungdomsudvalgets område. Det samlede indarbejdet effektiviseringsbidrag i budgetterne svarer til 7,5 mio. kr. i 2024, 13,1 mio. kr. i 2025, 18,8 mio. kr. i 2026 samt 24,5 mio. kr. i 2027.

Effektiviseringsbidragene er indarbejdet i budgetterne på samme måde som den årlige stigning i pris- og lønfremskrivningen.

Der er endvidere aftalt i budgetaftalen for 2024-2027, at der frem mod budgetforhandlingerne for 2025-2028 skal arbejdes med forslag til at reducere driftsudgifterne med 30 mio. kr. årligt for hele kommunen. Tiltagene skal igangsættes i 2025, men forventes først at have fuld effekt i 2026. Børne- og Ungdomsudvalgets andel af denne reduktion er på 10,8 mio. kr.

På Børne- og Ungdomsudvalgets område udgør de budgetmæssige udfordringer ca. 6,0 mio. kr. i 2024, og i denne sag forelægges der forslag på 6,660 mio. kr. i 2024 faldende til 5,270 mio. kr. i 2025 og de resterende overslagsår til politisk stillingtagen, som kan anvendes til at skabe budgetbalance på området.

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2024 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at Børne- og Ungdomsudvalget sender Novembergrebet for budget 2024 til høring i Handicaprådet, forældrebestyrelser, lokale medudvalg, Ungdomsrådet og Norddjurs Fælles Elevråd.

Beslutning i Børne- og ungdomsudvalget den 12-10-2023

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede ikke at sende besparelsesforslagene til høring, da udvalget ønsker, at der i stedet skal udarbejdes yderligere besparelsesforslag herunder forslag af mere omfattende karakter som f.eks. sammenlægning eller omstrukturering af tilbud eller enheder.

Børne- og Ungdomsudvalget ønsker på et kommende udvalgsmøde en særskilt sag om kompetenceløft med godtgørelse. Derudover ønskes en særskilt sag om effektivisering via digitalisering og styringsværktøjer.

Børne- og Ungdomsudvalget bemærker, at disse forslag kan have en begrænset effekt i 2024, og skal ses i et længere perspektiv for at opnå økonomisk balance.

De i sagen nævnte forslag til effektiviseringer, der kræver politisk stillingtagen, sendes i høring.

Fraværende:

Anette Ruby Liebe (A)

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på sit møde den 12. oktober 2023, at effektiviseringsforslagene på udvalgets område skal sendes til høring i Handicaprådet.

Bemærk, at det ikke er besparelsesforslagene, som sendes til høring, men kun følgende effektiviseringstiltag:

1. Sekretariatsbistand for Ældrerådet og Handicaprådet
2. Revidering af Norddjurs Kommunes politikker sættes på standby
3. Oversigt over sagsantal mv.
4. Dialogmøder/kontaktudvalgsmøder skal afholdes i forbindelse med ordinære udvalgsmøder/
Kommunalbestyrelsesmøder
5. Forenkling af visitation på specialundervisning.

Indstilling

Formanden indstiller, at Handicaprådet udarbejder et høringssvar til effektiviseringsforslagene på Børne- og Ungdomsudvalgets område.

Beslutning i Handicaprådet den 09-11-2023

Handicaprådet har følgende bemærkninger til effektiviseringstiltagene:

1. Sekretariatsbetjening

Handicaprådet anbefaler, at forslaget ikke gennemføres, da det er et kraftigt signal at sende til os som repræsentanter for Handicapområdet, hvis vi fremover ikke kan påregne bistand i samme grad som nu.

Handicaprådet har været tilbageholdende og respekteret kommunens situation, og hvis det medfører, at rådet nu må imødesee en yderligere reduktion af bistand, vil det bl.a. medføre, at høringssvarene ikke kan få samme kvalitet som nu.

Handicaprådet er bekymret for, at rådet ikke mere kan få den vejledning og inspiration, som arbejdet i Handicaprådet kræver, og at det vil have negativ betydning for rådets engagement. Alt i alt vil dette få som konsekvens, at Kommunalbestyrelsen ikke kan få den viden og indsigt fra Handicaprådet, som er rådets primære formål.

Det er Handicaprådets vurdering, at en potentiel reduktion af sekretariatets bistand til Handicaprådets medlemmer må forventes at medføre, at især rådets DH-medlemmer i stedet vil benytte sig af Offentlighedslovens mulighed for at søge aktindsigt, når sager ønskes belyst. Det vil næppe bidrage til en mere effektiv sagsbehandling, snarere tværtimod.

2. Revidering af politikker på standby

Handicaprådet har i flere år efterspurgt en opdatering af Handicappolitikken, men finder det hensigtsmæssigt, at kræfterne i stedet lægges i et nyt format jf. budgetaftalen for Budget 2024.

3. Oversigt over sagsantal mv.

Da oversigterne alene har været et politisk ønske, og da de ikke fremlægges for Handicaprådet, har rådet ingen bemærkninger til oversigternes eventuelle bortfald.

4. Dialogmøder/kontaktudvalgsmøders afholdelse

Handicaprådet har ingen bemærkninger til forvaltningens forslag. Handicaprådet foreslår, at dialogmøder mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Handicaprådet sammenlægges med Ældrerådets dialogmøde med Kultur- og Fritidsudvalget. Ældrerådet har på sit møde den 9. marts 2023 udtrykt interesse herfor, men der synes ikke at være sket yderligere.

5. Forenkling af visitation på specialundervisning

Handicaprådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Fraværende:

Jens Kannegaard Lundager (O)

Karoline Bergkvist Søgaard (A)

Peter Hjulmand

Sebastian Grauert (I)

Winnie Åkesson

Bilag:

1 - Åben Oversigt over besparelser BUU 2023/2024 og (103035/23) (H)
3528287 overslagsårene